

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeleten

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezelteik.

KIADO-HIVATAL:

Középütcza, STEIN J. könyvkereskedése.

1860. márcz. 5. ról kelt császári nyiltparancs, melylyel a birodalmi tanácsnak rendkívüli birodalmi tanácsosok által nagyobbitása rendeltetik meg, s annak összeállítás s hatásköre iránt határozatok adának ki.*

Mi ELSŐ FERENCZ JÓZSEF, Isten kegyelméből ausztriai Császár, Magyar- és Csehország királya stb. elhatároztuk birodalmi tanácsunkat, melynek 1851. ápril 13-ról kelt nyiltparancsunk**), s 1851 aug. 20-ról kelt sajátkezü irataink***) alapján folyvást fenn kell állnia, rendkívüli birodalmi tanácsosok által nagyobbitni, kiket időszakonként fogunk behívni. E végre minisztereink s birodalmi tanácsunk meghallgatása után rendeljük, a mint következők:

1. §. Rendkívüli birodalmi tanácsosokká, kiknek ezen időszakonkénti tanácskozásokon jelen kellend lenniök, kinevezendők: 1) Császári Házunkból való Főhercegeket; 2) némelyeket a felsőbb egyházi méltóságok közül; 3) némely oly férfiakat, kik polgári s katonai szolgálatunkban vagy más módon kitüntették magukat; 4) az országos képviselők harmincznyolcz tagját, még pedig: a magyar királyságból hatot, a cseh királyságból hármat, a lombard-velencei királyságból kettőt, a galiczi s lodomeriai királyságból s a krakkói nagyhercegségből hármat, az Ensen aluli ausztriai főhercegségből kettőt, az Ensen felüli ausztriai főhercegségből egyet, a salzburgi hercegségből egyet, a stájerországi hercegségből egyet, a karinthiai hercegségből egyet, a kraini hercegségből egyet, a bukovinai hercegségből egyet, az erdélyi nagyfejedelemségből hármat, a morvai határgrofságból kettőt, a sléziai hercegségből egyet, a tiroli herceget, a grófságból kettőt, a Voralbergből egyet, az istriai határgrofságból, a gorczy s gradiskai herceget, a grófsággal együtt egyet, s Triest közvetlen birodalmi városból s területéből egyet, a szerb vajdaságból a temesi banságból kettőt.

Az ezen koronaországokbeli országos képviselők, az ennél fogva végrehajtandó kinevezések mindegyike végett, saját keblükből három-három tagot fognak választani s Nekünk javaslatba tenni. Az 1, 2 s 3 alatt kijelölt rendkívüli birodalmi tanácsosok élethosszig nevezetnek ki. A 4. alatt kijelöltek hat évre választatnak, s azon idő lefolyatáig ismét kilépnek a nagyobbitott birodalmi tanácsból. Azonban a hatévi választási időszak lefolyatával, az országos képviselők által újon eszközözendő választásnál az újra megválasztásból nincsenek kizárva. Ha ezen hatévi időszak lefolyta alatt ezen tagok valamelyike meghaláloznék, személyes képességét elvesztené, hogy azon országos képviselőknek, mely által javaslatba tételét, tagja maradhasson, vagy állandóan gátolva lenne, a nagyobbitott birodalmi tanács tanácskozásában résztvenni. Mi a már javaslatba tett egyének közül egy pótlófiut fognak kinevezni a hatévi idő-

szaknak még le nem folyt részére. Az országos képviselők által a nagyobbitott birodalmi tanácsba eszközözendő választások tekintetében külön szabályokat bocsátanduk ki.

2. §. A nagyobbitott birodalmi tanács Általunk időszakonként egybe fog hivatni, a következő §-ban hozzáutasított tárgyakról tanácskozás végett.

3. §. A nagyobbitott birodalmi tanácsban tanácskozás alá veendő: 1) az állami költségvetés megállapítása, az állami számadások megírása, az államadóssági bizottmány előterjesztményei; 2) minden fontosabb terv az általános törvényhozás ügyeiben; 3) az országos képviselők előterjesztményei. Fenntartjuk Magunknak, hogy más ügyeket is a nagyobbitott birodalmi tanácshoz utasíthassunk tárgyalás végett.

4. §. A nagyobbitott birodalmi tanácsot nem illeti kezdeményezési jog, törvény-, vagy rendelet-javaslatok előterjesztése iránt. Ha azonban valamely hozzáutasított előterjesztmény tárgyalásánál alkalmat találva hozásokat, hiányokat, vagy szükségeket emelni ki az arra vonatkozó törvényhozásba: hivatásban áll, azokat véleményezésével egyidőben Nalunk szóba hozni.

5. §. Állandó birodalmi tanácsunk tagjai ülés és szavazattal bírnak a nagyobbitott birodalmi tanács tanácskozásánál.

6. §. Minisztereink s központi hatóságaink főnökei foljogositvák, a nagyobbitott birodalmi tanács összes tanácskozásában résztvenni és saját előterjesztményeiket személyesen vagy valamely küldött által képviselni.

7. §. A 3. s 4. §-ban kijelölt ügyeken kívül, melyek iránt birodalmi tanácsunkat meghallgatni jónak látjuk, minden egyéb ügyek annak állandó tagjai által az eddig kiszabott módon tárgyalandók.

8. §. Föntartjuk magunknak, hogy a nagyobbitott birodalmi tanács számára ügyrendet adhasunk ki.

9. §. A rendkívüli birodalmi tanácsosok, mint olyanok, semmi járadékot sem huznak az államkincstárból.

10. §. 1851. ápril 13-ról kelt nyiltparancsunknak minden, jelen nyiltparancs által meg nem szüntetett s a birodalmi tanácsra vonatkozó határozatai, — az ideiglenes résztvevőkre vonatkozó s a 13, 16, 17 s 37. §-ban foglalt rendeletek kivételével hatályban maradnak.

Kelt Bécs fő-, s székvárosunkban, márczius hó 5-dikén, ezer nyolczszáz hatvanban, uralkodásunk tizenkettedik évében.

Ferencz József s. k. (P. H.)

Vilmos Főherceg s. k. altbgy.

Gróf Rechberg s. k.

Gróf Thun s. k.

Baró Bruck s. k.

Gróf Nádasdy s. k.

Gróf Goluchowski s. k.

Baró Thierry s. k.

Legfelsőbb rendeleire:

Baró Ranssonnet s. k.

1860. márcz. 5-diki császári rendelet*), mely által a nagyobbitott birodalmi tanács számára tüstént az országképviselők életbeléptetése után történendő választások azon további határozmánnyal rendeltetnek meg, hogy az országképviselők kebléből kinevezendő rendkívüli birodalmi tanácsosok egybehivatása az egyes koronaországokból más képesített férfiak a nagyobbitott birodalmi tanács tanácskozásaihoz meghívandók, s hogy a nagyobbitott birodalmi tanácsnak az 1861-diki közgazgatási év államköltségvetésének megvitatására 1860. májusban egybe kellend gyűlnie.

Függelékül mai napi nyiltparancshoz miniszteriumom s birodalmi tanácsom meghallgatása után, rendelem, a mint következők:

1. §. Az egyes koronaországokban az országképviselők tüstént életbeléptetése után, mondott nyiltparancsom 4. fejezet 1. §-sa értelmében a választásokat a nagyobbitott birodalmi tanács számára eszközöndik, s az illető javaslatokat Elém terjesztendik. Egyelőre s az országképviselők javaslatára Általam kinevezendő rendkívüli tanácsosok egybehivatásig, a főtidezett nyiltparancsban megállapított arányban s az említett számban az egyes koronaországokból oly férfiakat, kiket állásuk és tehetségeik arra képesítenek, fogok a nagyobbitott birodalmi tanács tanácskozásaihoz meghívni.

2. §. Minthogy akaratom, az 1861-ki közgazgatási évre megállapítandó államköltségvetést a nagyobbitott birodalmi tanácsnak megvizsgálás végett átadatni, ennél fogva az jövő május hóban az Általam közelebből meghatározandó napon egybe fog gyűlni.

3. §. Ideiglenes résztvevőknek a birodalmi tanácsba 1859. nov. 11-ki kéziratomban megrendelt meghívására, tekintettel jelen határozatomra, elhagyandó. Bécs, márcz. 5. 1860.

Ferencz József s. k.

Vilmos Főherceg s. k. altbörnag.

Gróf Rechberg s. k.

Gróf Thun s. k.

Baró Bruck s. k.

Gróf Nádasdy s. k.

Gróf Goluchowski s. k.

Baró Thierry s. k.

Legmagasb rendeleire:

Baró Ranssonnet s. k.

(D) Szemle. Nem tagadhatjuk, hogy vannak világeszmék, de egyszersmind megjegyezzük, hogy azok az alkalmazásban mindig a hatalmasabb érdekeihez szabotnak; és az érdekek fegyveres és diplomata szabóját ritkán teljesen kifordítják a ruhát eredeti alakjából. És így ezek sokkal lassabban haladnak előre, mint a közvéleményben megérték.

A 18-dik század felállítja a népjogot, s lett-e népjog? lett

*) Birod. törvl. 1860. márcz. 6. XII. db. 57. sz.

VISZSZATÉRÉS A HAZÁBA.

Baró ORBÁN BALÁZS-tól.

(Folytatás.)

A várnai öbölből kiérve függőleges partmagaslatok közelében haladtunk, melyek fejrő oldalakkal Albion partvidékéhez nagyon hasonlítottak, s melyeknek bekanyarodása a balesiki révpártot (rade) képezi, 3 órai ut után értük el a Gülgrádi előfokot, melyet a tengerészek Capo Kalakriának hívnak; itt a sziklák veres színt öltöttek fel, melyeknek viharvéste festői szirte ékszerűleg szökkelnek elő a tengerbe; ezen fok magos tetején egy régi várom ásisz az alatt zajló hullámokra, régi századokról regélő félelmes szirtgerincekre akasztott bástyákkal, melyek alól a vihar kifeszítvén az alapszirteteket, azok kinyulnak a tenger felé, mintha figyelmenek a szirtrebe megtűdött hullámok zenéjére. Alant nagy faragott kövek hevernek, az elrombolt várnak lehullott romjai, egyes betűk a mult történetkönyvének szétépett lapjaiból. A meredek szirtoldalak közelében barlangok sötét öblei tátongnak az alatt elhaladó hajókra; talán itten ezen félelmes tengerben tanyáznak azon szelek, melyek a Feketetengeren oly gyakran dühöngnek, melyek annyi ezer hajónak ástak sötét sirt a hullámok sötét keblében, talán ezen megközelíthetetlen tengerben tartja Eolus szeleit zárva, s boszus perceiben kibocsátja innen a tengeren dühöngeni. — S ki volt azon merész ember, ki lakot mert emelni ezen ijesztő bérceken, mely dacozól nép lehetett az, mely ezen büszkesziklaéle emelt várt, azt nem tudhatam felfedezni, hiába kérdeztem a történetet, hiába az embereket, mindenütt feledést és halátlást találtam; végre is az nem lehet más mint az e tájon fektűt Aca-Teris maradványa.

En sajnálattal haladtam el alattok, mert nem vizsgálhattam meg közlelő ezen ösro-

mokat; vén pilótunk, ki látta minő érdekel vizsgálnám e tájt, ezen romokat, azt mondá: Látja ön ezen benyuló fok, ezen ijesztő szirtel az, mely a szegény hajóknak vihar idején menhelyet nyújt, ez az egyedüli hely a Feketetenger nyugoti oldalán, mely az északi vihar ellen fedezi azon hajókat, melyeknek sikerül idején e fok alá vonulni; akkor szép és nagyszerű ezen fok, midőn a haragos tenger hullámai azon megtörve, iszonyu zajlással annak csaknem tetejéig csapnak fel, s onnan fejrő habba törve visszaesnek, elkapatva, hogy új rohamra törjenek. — En ekkor, midőn hajónk elhaladt ezen ijesztő, s mégis oly jótékony sziklák árnyában, nem gondoltam, hogy még leend alkalmam ezen romokat közlelő vizsgálatni, nem hívé, hogy még látni fogom a sziklaélen megtörő tengert, nem hívé, hogy a félelmes kinézésű, de a tengerészek által áldott kalakri fok még nekünk is menhelyünkül szolgál, nem sejtém még ekkor, hogy az irgy sors még mennyi szenvedést mért reánk, s mennyi akadályt gördítend utunkba.

A kalakri fokon túl haladva a part mindig függőleges s vereses színezett, csak egy helyen tört utat magának egy kis patakcska, hol ezredékek türelmével elmesztett sziklák árnyában egy kis öblöske mélyül be, most kis halászsajkák nyugalmas tanyája. Ez lehetett a régi Caron portus, az innen nem messze fektűt Marcianopolis kikötőhelye.

Feljebb a Capo Kalakritól 8 mfe van a Capo Grosso, egy a tengerbe benyuló lankás földnyelv; itt a hátulsó bércefel előtt egy lépesőleges előfal áll, melynek alját a vihar annyira kivéste, s annyi vízszinti barlangokat s nyilatokat vájt a szélvész, hogy azok úgy néznek ki, mint számtalan oszlopokon nyugvó előcsarnokok, melyek most a nyugvó tenger sima tükörén festik le szeszélyes iveteiket, mint óriások vagy nemtöklakta mesés paloták búvós menetei, de a melyek vihar idején, midőn a hullámok or-

dítva csapnak fel reájok, midőn a megtölt tengerből — a nyugdíj alatt, míg a tenger új rohamra szedi össze erejét, — habba tört víztömeg lövel ki vésztojósok zajlással; midőn a vészszel kiűző tengerész remegve tekint oda az annyi hajókat elzuzott szirtre, akkor azok tekintete éppen oly borzasztó s ijesztő, mint a minő vonzó s elbájoló vala most. Nekem volt alkalmam ezen két ellentétes állapotában szemlelhetni e vadregényes partokat.

Innen 6 mfe van a Capo San Mulák vagy a Tusdai fok, hol egy szeszélyes alakú világítótorony magasul fel, mely messze ellővölő tüzével a sötét éjeken inti a tengerészeket az e partokat környező vész szirtektől távozásra.

Itt a part egy bekanyarulást égvén, a száraz csakamhar elűnt, csak az ég boltozatjával beborított kék tenger fénylő lapja terült el előttünk, a nap lehanyatlott hullámpárnái közé, de nem sokára feltűnt az éj királynéja csillag udvaroncainak kíséretében, s rezgő ezüst fátlyot terített a hullámok sík lapjára, s csillogó gyémánt utat rakott, melyen elsőllő pillanatai az alvó Endymion álmai fellett örködtek. Sokaig gyönyörködtem én ez est költői szépségében, elragadtatva szemlelém a nagy természet ezen békés tünepét, s gondolataim elreptek az imádtott hon felé, melynek szent földjét oly rég nem tapodtam, melytől távol annyit szenvedék, s melyhez most minden perc közelebb ragada. Hatalmas Isten! nagyszerű és láthatatlan erő, ki a természet bámulandó díszségében tükröződő visza magadat; könyörtület Istene! ki nemzetemet annyi vész és oly sok küzdelem között megvédéd; Hadur! ki annyi századok díszségének koszorújával övedzed szép Pannónia hős nemzetének homlokát, adj erőt a szegény elűrt, megtört vadornak, hogy eljuthasson az imádtott honba, erősítsd meg szívét, hogy az, a szenvedéshez szokott, meg ne repedjen a viszontlátás öröme miatt.

A kapitány azt mondá, hogy ha időnk így marad, holnap reggel Szulinához érünk.

Téhat nem sokára meglátandak téged hazám áldott térein át hőmpölgő dísző folyam, mely a Kárpátok kristályesepjeivel, s tán a honfiak könnyeivel gazdagultán törzs a tenger keblébe; téhat nem sokára ihatandók a te vízedből, mely nem sok ideje Esztergom, Vizegrád, Buda s Nándor alatt nyargalt el, téhat nem sokára fénylő kebleden leendek, hol nem fogom többé magamat idegennek érezni, s melyre többé nem kin, hanem örömfacsarta könnyeim hullandnak. Ily s hasonló gondolatok kecsgettették lelkemet, s midőn végre Morpheusz szép leányai szemre hinték eszű-füzereiket, akkor szép álmainak is te valál kedves tárgya imádtott honom.

A pityulmat már a fedélzetem kapott, a hajnal pirjának kétes világításában már feltűnt a távolban Szulinai világító tornyának árnyajza, s körűlte sugár árczócsok magas erdeje; már messziről felőlött azon szőke vonal, mely a Dunának még tengerrel össze nem elegyedett hullámain jelölé, vagy inkább a melyek könnyebbek levén a tenger víznél, annak felszínét megaranyozták; még egy órai ut, s mi a Duna békés keblén lenghetünk. De másként vala feljegyezve a végzet könyvébe, nem sokára elsohajtá magát a lég, sötét fellegek szálltak táborba az ég boltozatján, s a közlők kiűvölő napsugarak nyugtalankodni kezdő tenger habzó hullámain törtek meg, a szél mindinkább erősült, a tenger mindinkább hánykódott, s felhúzták a szulinai világító tornyra a fekete lobogót, mely azt jelölte a hajóknak, hogy bémenni nem lehet.

Te irgy szél miért nem vártál egy órácskát, miért állítál meg utunkban, midőn már szinte ezélnál voltunk, miért tüzted elölkbe a vésznek baljósátu sötét zászlóját? miért zártad el a hon útját az előtt, ki oly soká tengődék távol a szép Hunniától, s ki meg-

pénzarisztokratia, s a proletárok elszaporodása; a néptömeg csak despotikus eszközévé vált; csak arra szolgált, hogy megtörje a nemzetek felszínének, az arisztokráciának ellen-súlyozó befolyását, hogy annál korlátlanabban állhasson elé az egyeduralom, és a népek az egyeduralom sulya ellen erőst keresnek újabb eszmében, s lett a nemzetiségek eszméje, melynek érvényesítése Európa új rendezését követeli. Ez volt örökké a világ folyása. Róma felett egykor uralkodtak patriciusok, majd jogra, hatalomra vergődött a tömeg, s ennek vállain a tyrannok. S a zsarnokságot unó nemzetek, nemzetileg ébredtek, s lerázták Róma jármát, s külön nemzeti trónokat alapítottak.

De ne menjünk a régi Rómára, eléggé kiérdemli figyelmünket a mai is.

Napoleon trónbeszéde némely tényeket, melyek még jogi vitatás alatt álltak, bizonyosan létesítendőnek jelölt ki. Párma, Modena Szárdinaiába bekebelezendő, Toscana külön államnak hagyandó, a legatiók mint vicariusságok Victor Emmanuel által kormányozandók.

Az a kérdés, ezen elrendezésnek minő alapja van: jogi-e vagy újabb elméleti?

Egyik sem.

Jogi nem, a mennyiben a szerződésekkel ellenkezik; de elméleti sem, mert ha áll, hogy a nemzeteknek joguk van önmaguk felett rendelkezni, a mint ezt Napoleon kimondta, akkor Toscanát nem szabad kiszakítani a Szárdinaiához kapcsolból, ha t. i. Toscana népe ezt úgy akarja.

E szerint Olaszország elrendezésének legújabb programja tisztán diktatóri, mely sem ősi jogon, sem a század nemzetiségi elméletén, hanem a nagy hatalmak politikai érdekein alapszik.

Ha Napoleon igénybe vette a legatiók azon ohajtását, hogy a pápától elszakadva Szárdinaiához csatoltassanak, hogyan s minő következetességgel tagadhatja meg Toscana hasonló ohajtását?

És tovább a mi Szavoya bekebelezését illeti Franciaországba: szabad-e oly program mellett, mely a népek jogait hirdeti, egy tartományt másához szakítani annak bekebelezése s akarata nélkül?

De tegyük fel a mi meglehet, hogy Savoya akar Franciaországhoz szakadni. Ekkor van-e joga Angliának, hogy a bekebelezésben Napoleont akadályozza, sőt, van-e következetesség abban, hogy midőn az olasz nép akaratajt érvényesnek nyilatkoztatja, ugyanakkor Savoya bekebelezését a nagy hatalmak beleegyezésével feltétlezi?

Nézetünk szerint Napoleon nem igazságos Szárdinaiához, midőn kikötéseket egyben, másban alkalmaz és Angliának nem igazságos Napoleon irányában, mert ha elismeri, hogy a hercegegeknek van joguk saját koronájuk sorsa felett szavazni, úgy Savoyának is van joga, s éppen úgy mehet ez Franciaországhoz, mint az olasz hercegegek Szárdinaiához.

Hogy Olaszország egy legyen, abban értjük az elmélet igazságosságát, de hogy az ismét részekre szakítatva az ausztriai helyett francia befolyás alá essék, ebben csak az olasz évszázados történelem ismétlését látjuk; egy Erisz alma újból a szép Italia két szomszéd nagyhatalom közt; s ily fél rendszabállyal e nemzet történelme egy lépést sem ment előbb, csak a befolyás változott, az osztrák befolyást a francia cserélte fel.

És ez soha sem lesz állandó állapot. Előttünk a diplomatikai adat, hogy nem lesz az, mert hisz Austria egyenesen kimondá, hogy most harcot nem kezd az olasz hercegegek miatt, de jogát fenntartja jövőre. A mi annyit tesz, hogy mihielyt az európai viszonyok másként alakulnak,

az osztrák befolyás ismét kiveri Olaszhonból a francia befolyást.

E szerint a mi Napoleon kikötéseket tesz azon eszme alkalmazásában, mely mellett látszólag sikra szállott; addig ez eszme csak ürügy volt, de nem hit, s következményei egy lépéssel sem viszik előbb az olasz állapotokat, s minden a mi ott történik, csak a régi történelem ismétlése; csak a régi vetélkedés folytatása Ausztria s Franciaország közt.

Csak az a kérdés, ha vajjon Napoleon komolyan fogja e ellenezni Toscana bekebelezését, vagy pedig csak a mérsékelt akarja némileg játszani, hogy a villafrankai békekötés körül nézeteit ne változtassa éppen olyszembeszökőleg? Erre azon kérdés eldöntése szolgálhatna feleletül, hogy vajjon Napoleon inkább tisztán Franciaország uralkodója vagy pedig Európa reformátora akar lenni? — Ez oly kérdés, melyre senki meg nem felelhet, mert egy akkora diplomatának végszándéka sokkal leplezetlenebb, hogysem valaki tisztán átláthatna azon.

Ha Napoleon a Toscana feletti difficultást csak a nagyhatalmak iránti kedvezésből tette fel, de egykor az események kéréhelhetlen logikája előtt e részben is meghajoland; akkor elfogjuk himni, hogy ő reform-uton halad, nem pedig csak az Olaszország feletti történelmi vetélkedést folytatja.

Ez ez nem sokára befog következni. Mi azt hisszük, a jelen évnek elkelt döntése az olasz kérdést, és a katasztrófák most fognak következni.

Ausztria nem enged, csak tűr, a pápa nem is tűr a reá vonatkozó kérdésben, sőt Victor Emmanuel excommunicatioval fenyegeti, ha Napoleon trónbeszédjének programját érvényesíteni akarja. A szent atya az egyházi átok mellett fegyveres erővel is gondoskodik, s igen valószínű, hogy a romagnai vicariusság nem lesz kivethető vérontás nélkül.

Hogy egy ily elképzelt esatába a szomszéd két nagyhatalom utójára bele ne sodortassék, azt alig lehet elhinni. Tehát nagyon valószínű, hogy a dráma második felvonása bonyolultabb lesz az elsőnél, s jeleneteinek hatását az dönti el, ha vajjon Napoleon tisztán az általa hídított eszmék mellett álland-e, vagy csak a közvetlen francia történelmi érdekekért idézte fel az olasz háborút?

X Konstantinápoly, febr. 3. 1860. — Valódi meglepetéssel olvastuk az utolsó európai postával jött lapok azon tudósításait, melyek bizonyos aggodalommal egy kitéréshez közel álló stambul nyugtalanságról beszéltek, mások még tovább mentek és távirati uton a borzasztó forradalom tetlegességeiről is hoztak jelentést. Mi bámulunk mindezen, minthogy kivált ezen hírek oly idősokban keletkeztek, midőn sok erőlködés után a portának sikerült belső viszonyait valahára kielégítő módon elrendezni, s ily eseményekre most legkevésbé ok vala. A közjólét főadályát mindaddig a fölötté rongált pénzügyi viszonyok képezték. A száz piaster értékű lira 156 és 158 piaster kajmepénzzel fizetett; most a felállított bank reményében, annyira javult a kajme értéke, hogy a lira és papir közti különbség 100-nál csak 6—8 piasterből áll. Ily előnynek más szomszéd ország nem örülhet, a nép ezt belátja, és az elégtételt, mely a keleti fővárosban régóta hiányzik, most egy időre ha csak mint vendéget is, de látni reméljük.

Ennyt a porta belügyeiről. De küli politikája láthatóan éjszakra a sűrű felhők jobban-jobban kezdenek tornyosulni. Szerbiából nyugtalanító hírek érkeztek a külügyi minisztériumba, Milos kapukajaja (ügynöke) többször a portára hivott. Mi a keringő híreket mellőzve a kérdés mivoltáról bizonyost nem mondhatunk, de mint tény megjegyzendő, hogy a redifek hadilábra való állítása elhatározottat s behatásukkal megbízott

hivatalnokok már három hét előtt a tartományokba szétküldettek.

A farsagnak katolikus részét befejeztük. A Perán szék-kező követésnek nem igen erőltették meg magokat az idén az estélyek s egyéb tánczvigalmak adásával. A francia és angol meg se mozcztant, csak az osztrák adott három, az orosz két bált, melyek ritkaságuknál fogva fölötté látogatottak valának. A diplomatikai feszültség az idevaló körökben nem olyan nagy, mint más európai fővárosokban lenni szokott, s valószínű, hogy ez így is marad. A török vendégek még mindaddig kizárólag a bámulók szerepét játszik; az itteni európai mulatságokban rájuk, kik a harem és szelamlykhez szoktak, a vegyes nemű társaság egy különös hatást gyakorol. Az ezer gyertyával kivilágított s gyémántoktól ragyogó görög szépekkkel telt teremben örülhet a jámbor muszlimán ugyan az igért paradicsomi élvezeteknek, míg az újabb műveltségű effendit azon gondolat szomoríthatja, hogy az itt látott társadalmi élet élvezeteit az izslam társalmilag kopár mezején sohasem nyerheti meg.

Egy borzasztó gyilkosság követeltet el a napokban egy előkelő török házban. Ibrahim pasa nyugdíjazott ferik (general de division) mult héten csütörtökön reggel vérében uszva találtatott. A gyilkos egy előbeni esetlédje, ki hitvesével titkos viszonyban állva a házából kiüzetett. Ez a mint a vallatásban ki-sült, a büntetést csak a nő unszolására követte el, minekutána a gonosz asszony saját gyermekét jóváhagyását az atya és férj meggyilkolására kieszköltölte volna. (R. *)

X Ujdonságok.

— Hauser Miska hegedűművész, ma tartandja hangversenyét a redouteremben.

— Háromszéki levelezőnk írja: Gr. Mikó Imre ő nnga a s.-sz.-györgyi új gymnasium számára 2000 új fot adott.

— Ezelőtt 8 évvel történt volt az első kísérlet rendes takarékpénztár állítására a Kolozsvárt. Azóta gyakran megújult e kísérlet, de siker nélkül. Az alapszabályok soha se nyerhették meg a legfelsőbb jóváhagyást. Ez történt azon alapszabályokkal is, a melyeket 1858 végén városunk tekintélyesebb földbirtokosai és polgárai, a m. minisztérium ösztönzése folytán, fölterjesztének. A m. helytartóság azon észrevétellel küldte nem rég vissza, hogy a m. belügyminisztériumban éppen most folynak a tanácskozmányok azon kérdés felett: szabad legyen-e részvényekbe a lakitni takarékpénztárokat? Ha jól tudjuk Magyarhonban még 1848 előttől 50 és néhány takarékpénztár áll fenn ily alapon, s a gyakorlat sem az alap, sem az eredmény iránt kedvezőtlen véleményre okot nem adhatott. E körülmény, s az új ipartörvényben kimondott elv, t. i. a szabad társulás és verseny elve, remélni engedik, hogy a kérdés a részvénytársulatok javára fog eldőlni. Mert az szinte hihetlen, hogy a m. kormány csak a takarékpénztárakra néz tagadhatná meg azon elvet, a mely mind a hitelintézetek, mind a biztosító társulatok alapját képezi. Általában remélhetni, hogy az egyesületekre vonatkozó törvény tulságos megszorításain nem sokára könnyítve lesz; különben az újabb kor leg hatalmasabb emellyuje, a társulás utján eszközölhető erő-összpontositás, fog nálunk lebilincselve lenni.

— A kolozsvári esküdt-közönség igen nevezetes határozatról kell — habár kissé későn is — értesítnünk olvasóinkat. A t. esküdt közönség ugyanis az idők helyes felfogását tanúsítja azon határozata által, hogy oly sok hasztalan várakozás után, a Kolozsvárra tervezett ipartanodát a maga költségén

*) Szívünkbeli üdvözlőnk új levelezőnknek kelet fővárosából, s biztosok vagyunk, hogy az olvasó közönség velünk együtt örövend e szives vállalkozásán.

Szerk.

törve életuntan tér oda vissza, újjászületendő a Kárpátok légkörében.

A szél mindinkább erősült, sebesen nyargaló hullámhegyek rétegesültek, veszőslatu zajlással töltve el a léget, s mi kénytelenek voltunk kívül a tengeren horgonyt vetni, mert a Duna torkolatja előtti zátonyokon — melyeket a Duna kirohantó vize, s a tenger viszszaanyomó ereje halmoz össze, — a víz csak 8 és fél láb magasságú, s e szerint 8 lábba süllyedő hajónk csak a legesemenyebb időben mehet át, s még akkor sem minden veszély nélkül, mert a zátonyok minden nap változtatják alakjokat és helyüket, s midőn a tenger nyugtalan, akkor a hajót hánykódtatván az a zátonyok gerinczére ütődik, s vagy széjjel zúzatik, vagy legjobb esetben felakad.

(Folytatjuk).

MUTATVÁNY

Köváry László

ERDÉLY TÖRTÉNELMÉBŐL.

(Vége.)

Leszállt az éj, s reggel erdélyi főúr alig viradt fel Gritti sátraiban: egyiket félelem, más hazafi fájdalom, a harmadikat a boszuvágy röpítő szét a tiprásnak kitett hazában....

A vészjósló előjelekre, Gritti Brassóbeli papokat hívat, s a főt átadja, kik mint illet, a főtemplom oltára mellé temeték¹⁾.... Ő pedig fölcsedeté sátrait, s folytatni akará útját Magyarhon felé.... Még az nap Battányit utban találja, ki a testet szekeren cipeltette.... nem örvendezett többé.... azt a Bethlenek sógorának, a bethleni vár urának, Czibak rokonának és egyik követőjének Patócsi Miklósnak ha-

gyá, ki eltemette²⁾.... Harmadnap Felmer-nél haladtak el, s még füstölni látták a szegény falut. E tájt egy erdőben két napot táboroztak; úgy érkeznek meg aug. 17—18-kán a Nagy-küküllő völgyébe Medgyeshez, a szászok egyik erődített városához, hol a mezőn tábori ütöttek.

Mig ő halad, a merény híre, mint az ártatlan vér égre kiáltása töltte be a hazát, Patócsi Czibak kísérete élén fölkeltek a székelyeket; Kún Kocsárd, mint fővezér Majláthtal kezelt fog, s innak a két oláhónai vajdának; a véres kard, mint boszúlok cherub lángpallosa járja be a hazát.... S mint mikor oroszlanok viadalába idegen vegyíti magát, a pártok elfeledik, hogy Ferdinándot vagy Zápolyát uralják; a hon és közbátorság ellensége ellen villámgyorsan egyesülnek; Bethlen Farkas, Kendi Ferencz, Mikola László a fölkel nép élére vetik magokat, mely mint vért szagolt vad keresi martalékát.... s miként Somogyi írja — soha Erdély ily gyorsan föl nem fegyverkezett³⁾, pedig szükség drágaság uralmódott a hazában.

A szultán kalfánja alatt minden merényre kész Gritti csak most kezdé belátni a vész valódi nagyságát, mikor már villámai fejtét fenyegeték. Megkezdett győződni, hogy a kis Erdély reá, a szultán képviselőjére kezét reá meri emelni. A szendrői basához s a két oláhónai vajdához inkább parancsol mint ír, hogy ottal-mára siessenek; Laskit pedig egyenest János királyhoz indítja, hogy sietve jöjjen, s szabaddítsa ki az erdélyiek körme közül.... De az erdélyiek sem restek, János királyhoz szintén követet küldenek, s miként az egykori huszár, csak annyit kérlek, hogy se őket se Gritti ne segítse; sőt Kún Kocsárd is Budára írt, s Gritti a haza és János ellenségének nyilvánítván, fölkerlte, hogy bizza reájok. Ugy lön, a király tisztába jött helyzetével, a mellette levő törökök mozdulását belátja; maga indult le, de csak annyira sietett, hogy Nagyváradnál tovább nem érkezett.

¹⁾ Egyelőre Almáson temeték el, később Majláth Farkasba vitette. Istvánfi 123.

²⁾ Simigianus I. 124. Wolf, de Bethlen I. 213.

Gritti csakhamar felismerte, hogy helyzete a skorpióé, melyet elleni tüzvel vesznek körül: de nem bírta a skorpió lélekerejét, mely ilyenkor fullánkját önmagába meríti.... Végletekhez nyul. Aug. 23-án hivatá Medgyes tanácsát, azt letartóztatta; s mind őket, mind a várost végpusztulással fenyegette, ha falai közé nem bocsátják⁴⁾.

Medgyes várkapui megnyiták: Gritti táborával belevonult. A polgárságot a templomkastélyába helyezte; a várost Battányi parancsnokságára bízta.

Ideje is volt, mert néhány nap mulva már mutatkozott a fölkelte nép; nem soká a székelyek is megérkeztek, a várost czernirozák. Péter, moldvai vajda is megérkezék, de sergét nem Gritti mellé, hanem az ostromlók sorába állította.

A megfélemlített dolyfős ur végre alkudozás-hoz fog, de mi eredményre sem vezetett. S erre a 20—30,000 fölkel s az 5000 lovas ostromhoz fog, de mivel a város kímélése tekintetéből éhséggel tervelték bevenni, hosszason folyt. Kifáradva a várakozásban egy hó mulva, szept. 27-én tüzes rohamot kísértének.... Szept. 28-án este nyolcz ágyut szegyeznek a falaknak, s reggel 4 órára 20 lépés rés tátongott rajta, mit azonban ezek eltöröltszoltak.

Eljött a dél. Grittiinek éppen negyednapos láza van, udvara éppen ebédjét költi: mire vészjósló harangféltreverés s apró fegyvertüzelés tölti el a várost. Felugranak, mert jel volt az a templom tornyából a városbeliekkel kezelt fogsott magyaroktól a külvölöknök rohamra, mig magok benn Gritti idegen kíséretére támadtak.

Gritti lóra veti magát, a Farkas-kapuhoz vágat, melyet már keményen döngöttek. Hozzatja drágaköveit, azokat maga és fia közt felosztja. Veszi a hirt, hogy a benyelők már saját szállását is dulják. Az eső esett. Fiaival magyar köpenyüket fölveteti, s egy török kíséretében, ki a moldvai vajdától e perczben hozta

meg a jelt, zöld ágat csakójukra s „Isten és Szent-György” tábori jeligét: őket Péter vajda ottalmába indítja. Kűnn benn foly a vér. Dűl minden vagy rejtődzik. Gritti már csak negyed magával áll a kapunál. Battányi, mások menekültek.... S midőn mindent veszve látott, a kapun, melyet Péter vajda úgy ostromlott, hogy Grittiék rajta át menekülhessenek, a török segítségével ő is kicsempészte magát néhányad magával.... A város kapuja előtt, az országot mellett, balra egy tó, jobbra egy kőfal: ott veszik észre, hogy ott vannak árulva. De késő, mert a moldvaiak megrohanták, kirablák s táborukba viték.... megjöttek a magyarok, Kendi Ferencz alvajda átvevő őt⁵⁾ s a Majláth és Kún Kocsárd sátra elvezeték.... Mint főkormányzó és a szultán képviselője lépett föl; életmutatá megbizó levelet; 200,000 aranyat ígért váltásul: de Majláth határozottan tudtára adá, hogy meg fog halni; s átadta embereinek.... Kún Kocsárd ezalatt Dóczyval vészelt, s átadta a népek, melyesült.... Grittiinek papot hozattak, az imádkoztatá.... S feje miként a Czibak — elesett⁶⁾.... Erre a boszu elcsillapult; elfogott kíséretéből senkinek egy hajszála sem görbült; testét Kún Kocsárd átadta a szentferenczieknek, hogy temessék el.

Igy szolgáltatott magának elégtételt a hon, így doba keztyüt a szultánnak a moldvai fejedelem, ki a Gritti fiait is magával vívó s kivégezteté⁷⁾; így törte meg Erdély erőlyes föllépése a pártot, mely a magyar hazát idegen kézre akarta játszani.

¹⁾ Simigianus I. 127. Magyar Tört. Tár. I. 127.

²⁾ Magyar Tört. Emlékek. Okmánytár. I. 337. Archiv. d. Vereins. N. F. II. 197. Istvánfi szerint, előbb két kezét vágák le. A néphagyomány hibásan még kegyetlenebbül végezteti ki.

³⁾ Wolf, de Bethlen. I. 213. Fundgruben. I. 22.

⁴⁾ Felmer, Historia 141. Istvánfi 123.

⁵⁾ Éder Simigianushoz. I. 125.

akarja felállítani. Az állampénztárt e jelen időben annyi más kiadás terheli, hogy az ipartanodák felállítását a m. kormánytól várni, szinte lehetetlen. Már pedig ez úgy nem szenvedhet sok halasztást. Az eddigi halasztás is sok volt. Az új ipartörvény a küszöbön áll, s a verseny hatalmával erős próbára teszi iparosaink tehetségét. S bármit mondanak korunk anyagi szelleméről, de ez anyagiasság a tudomány, az elméleti szemlélet alapul. Tudományos alap nélkül csak gyakorlati fogásokban lehet ügyessé fejlődni, de az ipar terén előhaladni nem. Ezt a közlelőbbi idő elég szomorúan fogja bebizonyítani iparosaink nagy részére nézve. Kolozsvár városa tehát saját polgárai érdekében cselekszik, ha a serdülő nemzedék javára oly kiadásra határozza el magát, a mely mindennél sürgetőbb; mert ettől van feltelevé a város és vidék iparos fejlődése, s az ezzel járó anyagi jólét. Hogy a m. kormány e határozat kivételét akadályozni nem fogja, azon kétkedni sem lehet.

— Ismét egy szép példáját említtük fel a hazafi ébredésnek a nemzet alsóbb rétegeiben is: ugyan is V i s a helység, mely éppen most egy országos vakok intézetének megállítására nézve gyűjteleket kezdett, most 3 forint 30 krt küldött be szerkesztőségünkhez a Muzem-egylet részére. Ezen összeget 36 ottani felszabadult polgár a ref. egyház tagjai közül gyűjté össze, még pedig pénzök nem levén gabonáikat hordák össze derék lelkészek Kovács Zsigmond urhoz, ki azt pénzre téven hozzáadta, s mi a választmányhoz beszállítottuk. Ha az ország minden helysége évenként csak ily kis összeggel járulna a nemzet művelődési céljához, nem fájna fejünk a fölött: hogyan juthasson az ország a legolcsóbb honismereti könyvekhez!

— Brassóban Khern Ede és Gerger Ágost által szerkesztve egy „Schneeflocken“ című hazai zsebkönyv van sajtó alatt, mely kötött és kötetlen nyelven írt dolgozatokat foglal magában. — Székelyudvarhelyi t. levelezőnk írja, hogy ottan a télen csak négy bál adatott; de mindenik közelzár; az első jan. 21-kén a ref. leánynevelde alapítójának gyarapítására. Ennek jövedelme lelkes honleányok és honfiak u. m. Szekes Lina és Agnes, Kozma D., Ugron János, P. Horváth A., Fekete Sámuel, gróf Haller Jánosné és gróf Haller Lúza közrehatása és aldozatkészségével együtt 400 frt. A második bál a kath. leánynevelde számára febr. 4-dikén; a harmadik a reform. tanodai zenekar javára febr. 11-ikén és a negyedik, melyet a kereskedő társulat egy keresk. segédek és gyakornokokat képző tanító fizetésére adott, febr. 18-kán ment végbe. A magyar öltözet férfiak és nőknek egyaránt általánossá vált. Az utolsó bálban egyetlen egy frakk volt, az is szerencsétlenül járt, mert az ajtó-kilincsbe akadt az alja, s odaszakadt. — Gabonár ausztriai mérő tisztáruja: 4 frt 20 kr., elegy 4 frt, rozs 2 frt, törökbuza 2 frt 10 kr., zab 1 frt, burgonya 80 kr., husnak fontja 9 kr.

— A hivatalos bécsi újság írja:

„Ö cs. kir. Ap. Felsége a múlt év szept. 1-jén kibocsátott a Magyar-, Horvát- és Tórország-, szerb vajdaság, temesi bánóság és katonai határőrvidéki, mindkét hivatalú evang. egyház belső rendezését, iskolai és oktatási ügyeit, valamint államjogi helyzetét illető legmagasb nyilatkozatát fogadatosításként a nevezett országok tizenkét superintendenciájára számára bízottított évi segélypénzeket—melyek is a) a superintendensek, b) az esperesek évenkénti hivatali pótlételei, c) szegény fák és néptanítók felszólására fordítandóak—d) é. szept. 4-dikei legmagasb elhatározásával megdöntö, f. é. febr. 5-dikei legmagasb elhatározásával pedig legkegyelmesebben megrendelni mellőztö, hogy ezen, összesen 94,000 ftra rugó segélypénzek már a folyó közigazgatási évben a szükséghez képest a vallás- és oktatásiügyi minisztérium rendelkezése alá bocsátassanak.

„Ez összegből az ág. hitv. pesti superintendenciát 6400, a pozsonyit 10,000, a sopronyit 11,000, az eperjesit 7600, a szarvasit 6,000, az ujborsit 6,600; továbbá a helv. hitv. pesti superintendenciát 8200, a komáromit 5500, a pápai 7800, a sárospatakit 9500, a debreczenit 9700, az újszázit 6100 forint illeti.

„A pesti, pozsonyi, sopronyi és debreczeni superintendensek ez összegekből 4—4000, az eperjesi, szarvasi, ujborszi, komáromi, pápai, sárospataki és újszázit superintendensek 3—3000, az esperesek pedig egyaránt 3—300 forintot kapjanak évenként hivatali pótlételek fejében.

„Valamely esperesi vagy superintendensi állomás üresedésbe jövén, az a megválasztott új esperes vagy superintendens hivatalba lépéteig megmaradó hivatali pótlételek a legmagasb akarathoz képest evang. iskolai és egyházi célokra, nevezetesen az evang. tanítói és lelkesi hivatali akademiái jelöltjeinek ösztöndíjakra fordítandók.

„Debreczeni lapok“ cím alatt ápril elejétől kezdve szépirodalmi, ipar, gazdasági s kereskedelmi közlöny fog Debreczenben megindulni, Csáty Lajos és társa kiadásában.

— A Sárospataki füzetek negyedik évfolyamának II. füzeté napokban került ki sajtó alól következő tartalommal: Róma és Franciaország viszonya a multban 752—1832, Somosi István. — Husz János reformatori működési és végőri Nagy Józseftől. — Templomban Kis Árontól. — Adatok a tiszántúli ref. egyházkerület multjából. Részvész Imrétől. — Kivonat Végh János csehországi ref. predikátor emlékirataiból Szentpéteri Samueltól. — A bazeli egyetem anyakönyvéből Zsidány Istvántól. — Végző az egyházi zene érdekében Sz. G. urhoz Ivánka Sámuelről. — Szeremlei „Keresztény vallástudomány“ Hegedűs Lászlótól. — Világkrónika. Az evangélikusok szétválása. Fridberg, Szilezia, Madagaskár.

— A „P. Hírnök“ írja: Az unalomig ismételtük egykoron azon igazolhatatlan állítást, hogy míg a kereskedő osztály számára helyes államgazdasági tapintattal a folyást szaporítatnak az intézetek, honnét az iparos még ideális értékére is lehetőleg olcsó pénzt kölcsönözhesen üzlete számára, az alatt a megszorult mezőgazda minden hasonló intézkedést nélkülözve, hitelezéseiben a legdrágább pénzre szorul, s százsoros biztosítást nyújtó realis hitelalapjával is a legkegyetlenebb uszoronak esik zsákmányul.

— Ez országos baj is, hála Istennek! az orvoslathoz közel áll. Ugy látszik, az akadályok, melyek eddig gátolták, hogy a magyar földirtokos hasonló üdvös hitelintézetnek örvendhesen, mint Gallicia, el vannak hárítva, s ez ügynek rövid idő múlva kedvező eldöntésére számíthatunk. A magyar hitelbank terve, a m. gazd. egyesület nemzetgazdasági szakosztályában nyert irányban négy avatott hazánkfi, Barkóczy János és Dessewffy Emil grófok, s Lónyay Menyhért és Csengery Antal urak által

elkészítetett, s egy számos bizottmány által gróf Károlyi György ő m. elnöksége alatt megállapítván, a kormánynak benyújtatni. Az intézet terjedelme a biztosítéki alap nagyságától függ. Az első éranegyedben a tanácsközők már is 300 ezer forintot írtak alá.

— A Magyar néplap „Pesti hírnök“ cím alatt mint képes politikai újság megjelent. E lap fűmunkatársa a szép tolláról ismert Török János. A lap első száma igen érdekes képmel-lekletet hozott „Kazinczy sírja Széphalmon.“ A lap naponként jelenik meg egész éven; előfizetési ára: évnegyedre 4 frt, fél-évre 7 ft 50 kr., egész évre 14 frt. Előfizetési pénzek Werfer Károly kiadóhoz utasítandók. Pest feldunasor Nákó-házhoz.

— A „P. Hírnök“-ben olvassuk: F. évi jan. 1-je óta febr. 13-káig az akademia alapítójához 132,345 ft 50 kr., és 1 arany, az akademia palotájára 137,473 frt 61 kr., 29 arany és 4 tallér jött be. E szerint az akademia alapítójához mintegy 700 ezer forintot, a palota építésére szánt pénz pedig, ide számítva báró Sina Simon és gróf Dessewffy Emil ajánlataikat 217,623 frt 61 krt teszen.

Nemzeti színház. — Szerdán márcz. 7-én Tar és Vadász jutalmul „Vid és a pogány magyarok“; nézők sajnálatosan kevés számmal.

Csőtörtők márczius 8-ikán „Martha“; e kedves operában Fridrichné (Harriet Durham) és Pauli (Lyonell) kiválólag elemőkben voltak, s igen szépen és érzéssel énekeltek. Az előadás a legjobbak közül.

Pénteken „A fősvény“ vigjáték 5. felv. Molier után fordítva. Gyulay (Harpagon) kitűnőleg játszott.)

Politikai hírek.

— Páris, márcz. 3. A mai „Moniteur“ Thouvenelnek febr. 14-éről kelt s Talleyrand herceg turini francia követéhez intézett sürgönyét közli.

A sürgöny rajzolja az utóbbi események által Olaszországban előidézt helyzetet s azon veszélyeket, melyek Piemontra nézve keletkeznek, területének igen nagy kiterjedése által. Az annexió eszméje, — jegyzi meg Thouvenel, — inkább nyilatkozvány egy nagyhatalom ellen, mint a szardíniaihoz megfontolt hajlam kifejezése. Ha ezen érzelem nem fékeztetik első kezdetétől fogva, nem késett volna oly utat venni, melynek leküzdését az eszély parancsolta volna a piemonti kormánynak. Nem késett volna szeméretvetni Piemontnak, hogy erőszakosan elárul oly ügyet, melyért a sereg szaporított, s két egyaránt sajnálatos eshetőségnek leendett kitéve: a háborúnak és forradalomnak.

Thouvenel egy megoldást mutat föl, mely némi kilátással bír arra, hogy Európa által elfogadjatik, s megörzi Szardínia részére azon erkölcsi befolyásnak teljes gyakorlását, melyet a felszögelt fölött gyakorolni joga volna. A combinatio lenne: Parma- és Modenának Szardíniaihoz teljes csatlakoztatása, Szardínia vicariatusa Romagna fölött a szent szék nevében, s a toscánai nagyharczesség visszahelyeztetése politikai és területi autonómijába.

A francia miniszter azon nézetben van, hogy Toscana annexiója egy Velence meghódítása végett Ausztria ellen számított háború titkos tartalék gondolatát leplezi le, s a fontatást a pápai állam és Nápolynak, ha nem is fölállítására, de nyugalmának fenyegetésére. Ha a turini kabinet hozzájárulna a javasolt megoldáshoz, Franciaország ragoszkodnék az ily combinatiohoz, nemcsak egy konferentiában vagy congressusban, sőt azt sérthetlenné nyilvánítá, minden idegen beavatkozással szemben. A turini kabine-nek szabadságában áll más utat választani, de Franciaország ily esetre semmi áron sem vállal felelősséget.

Páris, febr. 29. Azon egyhangú ellenszegülő hang, melyen Angolországban valamennyi párt — Russel lorddal élükön, — Savoyának Franciaországba bekebelezése ellen nyilatkozott, itt kellemetlen benyomást tesz, melyet éppen nem enyhít azon körülmény, hogy a császári politikával nem bukkott meg egyszersmind a minisztérium is. — A hadügyminiszternek azon legközelebbi rendelete, hogy a katonák ezután nem a laktanyákban, hanem illető parochia-templomokban hallgassák a szt. misét, a hadseregben meglehetősen benyomást tett, s az a hír, hogy maguk a tábornokok is tettek az ellen a császár előtt előterjesztéseket, névszerint Mac Mahon, Castellane, Niel és Magnan.

— A francia császár trónbeszédét haszintén itt-ott békes és kielőgítők kívánák is tartani, ezen nézetet semmiképen sem erősítik meg a legújabb tudósítások; sőt inkább ugy teszik, hogy mindaz mi eddigelő történt, csakis előjárt é lett volna, s mintha a sajtóképp bonyodalmak csak most indulnának meg. Cavour gróf az utolsó távirati sürgönyök szerint a valódi döntést a népségre kívánja hagyni, s mint tudjuk, már is megvannak téve minden intézkedések egy újabb szavazás iránt. Ez tiszta s nem kíván további magyarázatot. Azonban nem látszik oly tiszta világosnak azon marseilli sürgöny, mely szerint a szárd király jelentette volna a sz. atjának a határgrófok és Umbria történetét megszállását, ő szentsége pedig erre a király excommunicálásával fenyegetett volna. Ez valószínűleg csupán változata azon hírek, miszerint Victor Emmanuel király kérte volna a pápát a legatiónk helytartóságának átruházása iránt, mire a sz. atya nagyon ingerült hangon válaszolt volna. Anyai csakugyan bizonyosnak látszik, hogy az alkudozások Páris és a római udvar közt merőben felbeszakadtak, s a Párisban levő pápai nuntius is csak közelebből ily értelem-ben nyilatkozott volna.

E szerint mindinkább oly szinben tűnik fel az egész, hogy a legközelebb történt kiegyesztelési kísérletek éppen nem is voltak komolyan véve. Párisban mindazt hirtelők, hogy márcz. 3-ki „Moniteur“-ben legújában közölt francia ajánlatokat Turinban tüstént elfogadják, s Cavour gr. a maga tárczáját újból letenné; e helyett arról értesülünk, hogy Cavour marad, a francia javaslatok pedig elvetők. Aligha mindezt előre kisínált játéka nem mutat, s a piemonti kabinet alig merne oly nyílt ellenzéki állást foglalni a tuileriák kívánatala szembe, ha nem volna oka ezen kívánatok észintésében kételkedni. Tán valószínű fog végre is azon többlelől nyilvánult nézet, hogy Franciaországnak csupán Savoya megnyerhetése fekszik szívében, s hogy ezen az áron a teljes annexióba is beleegyeznék.

Ha valószínű talál a „Morning Herald“ híre, mely sze-

rint a francia politika ismét visszatérne a conservativ irányt képviselő Walewszkihez; e fordulat sem lehetne képes teljesen megnyugtanni III. Napoleon tervei iránt. Nem kellene-e ezt csak szemfényvesztő megállapodásnak tartani, oly czélból ideiglenes nyugvásnak, hogy egy kedvezőbb percben a tárgyat szem-mel tartott sas annál merészebb rőptöt vehessen.

— London, márcz. 3. Az „Observer“ szerint Bing az alsóház holnap ülésében egy ily tartalmú föiratot akar a királynőhez indítványozni: Az alsóház halásan ismeri el a kereskedelmi szerződést, mint újabb bizonyítványát ő felsőgo ohajtásának alattvalói jólétét előmozdítani.

Russel lord kijelenti, miszerint ő a megnyitó beszédről hozott távirati sürgöny alapján még semmi nézetet sem fejezhet ki annak tartalmáról. A francia követ még ma azt erősítette, miszerint a savoyai ügyben meg akarják kérdezni a nagyhatalmakat. Napoleon szükségesnek tartja Savoya bekebelezését. Ő (Russel) más nézetben van. Minthogy ez ügyben Európa tanácsa meg fog kérdeztetni, a parlament véleményének kifejezése e pillanathban sajnos volna. Cowley l. ma azon biztositást nyerte a francia külügyminisztertől, hogy—bár a trónbeszédben nem említett— Savoya népségét megkérdezni szándékoznak. Az annexio nem hajtatik végre Savoya bekegyezése nélkül.

London, márcz. 3. Russel lord a tegnapi alsóházi ülés végével leteszi a Savoya annexiójára vonatkozó papirokat; azon észrevételt teszi, hogy neki semmi tudomása sincs a Savoyára vonatkozó szerződésről, s általánosan azt mondhatja, hogy Angolország nem fog az annexióban megegyezni, a többi hatalmak közreműködése nélkül. Semmi ok sincs annak föltevésére, hogy Franciaország azonnal lépéseket teend Savoya bekebelezésére.

London, márcz. 3. A felsóház tegnapi ülésében Woodhouse lord, külügyi altitkár, leteszi a ház asztalára a savoyai kérdésre vonatkozó papirokat.

Peel az alsóházban ki nem elégtőnek tartja Russel lord febr. 28-ki nyilatkozatát, s kérdezi: vajjon Napoleon minden alpesi átjáratot birtokába akar-e venni. A francziák császára nyilván — folytatja Peel tovább a napoleoni politikát hevesen rosolvá, — a bekebelezést más hatalmak véleményére való tekintet nélkül hajtandja végre; Angolországot lekötözte a politikai s kereskedelmi engedmények által.

Bright rosolást érdemlőnek tartja Peel hangját s úgy véli, hogy az ügyek megvitatásának ily módja inkább roszabba, mint jobba teszi a helyzetet. Ő értesítve van, hogy Savoya a csatlakozást kívánja, s így e kérdéssel nincs mit törődni Angolországban. Inkább sülyedjen el Savoya, mintsem e miatt vizsály támadjon Angol- és Franciaország közt. Manners el-lenben nagyon érdekeltnek találja Angolországot ez ügyben. Paget önzőnek találja Bright motióját. Milner viszonozza, hogy Savoya a csatlakozást kívánja, s azt hiszi, hogy az előtte szölvő (Paget) tulozza az ügy fontosságát.

London, márcz. 2. A francziák császáranak trónbeszéde, nevezetesen a Savoyára vonatkozó hely, itt általánosan roszt hatást tett.

A „Morning Chronicle“ tegnapi számának második kiadásában a következő nyilatkozatot hozza: Azon tudósításunk, hogy az Oroszország és Ausztria közti szerződés aláírása pontján áll, kétségbe vonatott. Azok, kik azt megczáfolták, mindnyájan egy hibát követtek el, a mennyiben azt mondták, hogy mi már a szerződés megtörtént aláírásáról szólottunk. Jelenleg képesek vagyunk közléseinket kiegészíteni. A hesseni herceg Bécsből elutazott? Sz. Pétervárra, a változtatott szerződéssel. A módosítás az, hogy Oroszország nem fogja segíteni Ausztriát Olaszországban. Oroszország azért tette ezen változtatást az eredeti szerződésben, mivel ismét jó lábon kíván állani Franciaországgal. Ő Olaszországban nem fog beavatkozni, azonban egy kézz fog működni Ausztriával, ha a Duna mellett vagy Magyarországon bonyodalmak keletkeznek. Az idő megmutatja közléseink alapos voltát.

London, márcz. 6. A „Morning Herald“, mint állítja, kétségbevonhatlan hitelességű forrásból jelenti, miszerint Thouvenel, minthogy Napoleon a maga politikáját megváltoztatta, benyújtá lemondását. Azon esetben, ha az elfogadjatik, utóda Walewski lesz.

— Turin, márczius 1. Francia vállalkozókkal szerződések kötöttek, a szárd sereg számára tetemes mennyiségű hadiszerek szolgáltatása iránt. — A 3-dik választó testület Ricasolit ajánlja jelöltül. Florenczban a választási központi bizottmány Cavourt, Ricasolit, Coppornit s Peruzzit tűzé ki jelöltéül. „Tempo“ szerint apr. 1-ig 180,000 ember fog fegyverben állani. Hirszerint a genouai a spezzai hajókról fegyverek az Elba szigetbeli vasbányákban munkára fognak alkalmaztatni.

Turin, márcz. 2. A „Gaz. di Parma“ szerint, az annexio márczius közepéig meglesz, s ekkor a király Közép-Olaszországba utazdik. Az itteni helyőrség legközelebb 20,000 főre fog emeltetni. Alessandria naponként mindennemű készletit tárgyak érkeznek.

Turin, márcz. 4. A szavazat eredménye márcz. 20-kán jutand köz tudomásra.

Milano, márcz. 3. Hirszerint itt 6 raktár fog fölállítani, mindegyik 30,000 ember számára való készletekkel.

Modena, márcz. 2. A „Gaz. di Modena“ jelenti: „Bologna megerősítése számára, a folyó évre mintegy 4 millió lira ajánlatott meg.

— Rómából febr. 28-ról jelenti: a bibornoki collegium elhatározta, hogy az egyházi állam épsége nem csupán politikai kérdés.—A Sapienzából 8 tanulóit kicsaptak, az egyetem rectorát letették, mi a tanulóknak új larmás nyilatkozványát idézte elő.

Brescia-ban a pórnép erőszakosan elhallgattatott a székesegyházban egy papot, ki a pápa mellett szónokolt.

— A mint az „Independence B.“-nek Turinból írják, Olaszországban senki sem hiszi, hogy azon megoldás, melyet most Franciaország indítványoz, állandóságra vezethessen. Rómában a bibornokok között a francia párt, mely eddig igen győnge volt, jelentékeny erősödésnek indult, és Marini bibornok, ki legújában Antonelli ellen igen éles ellenzéki álláshá helyezte magát, most már a kiegyezkedésre törő francia párt élére állott, mely Antonelli meghuktatásán dolgozik.

19-én érkezett Turinból Párisba: Cavour abban a csatlakozás vagy a külön maradás kérdésének eldöntését Közép-Olaszország általános népszavazatra bízta. Az egység eszméje mind jobban terjed a toscanai népségekben. Még maguk a Florenz és Arezzo közt épülő vasútnál dolgozó munkások is pénzt tettek össze s a kormány részére egy szép nemzeti lobogót készítették. A falukban a parasztok ünneplés öltönyt és tömegesen mennek a községhez, hogy adományaikat az egy millió fegyverre közbizsíték.

— A bécsi „Fortschritt” írja: „A Deutsche Botschafter” Berlinben egy magas állású angoltól közleményeket vett az orosz politikára vonatkozólag, melyek különös érdekel birtok. Nevezett levél többek közt írja: „Képes vagyok önméni adatokkal szolgálni az oroszok cselekvényei felől Közép-Olaszországban. A Leuchtenberg család eladta jószágait Bajorországban; de még igen nagy jószágok és senioratusok birtokában van Toscanában. Az utóbbi időkben Leuchtenberg Mária nagyhercegnő nem mulasztotta el oda működni, hogy fia valamelyikének a közép-olaszországi trónt megszerezhesse. Ha ez valaha bekövetkeznék, akkor Livorno valamint Villafranca orosz kikötővé válnék, s ha Ancona is az új királysághoz csatoltatnék, akkor ennek kikötőjéből is kitűnő orosz „szén-állomás” lenne, honnan Oroszország Cattaroval, Klezsel s általuk Törökország minden elágaztatásával közlekedhetnék. A mi Görögországot illeti, ennek királynéja föltétlenül orosz érdeket. Figyelemre méltó, hogy Oroszország mily csendesen, nyugodtan és biztosan terjeszti befolyását a Központenger és Adria partjain. A múlt télen a jóniai-szigeteken voltam, éppen mikor Gladstone is ott volt. Igyekeztem az ország körülményeit tanulmányozni. Különösen meglepett azon körülmény, hogy az albaniai, corfui, zantei és cephaloniai legjelentékenyebb papok is egy kis évpénzt huznak a mizsnei-nowgorodi egyházi pénztárból. Trubeckoi herceg és több előkelő orosz most Florenzben lakik, és mindnyájan pártfogolják a dolgok jelen állapotát.”

Oroszország berlini követe által kijelentette, hogy ő a dolgok állását Toscanában kész elismerni azon feltétel alatt, ha számára Elba, vagy a Görög-szigetektől lemondanak. Mint halani, Oroszország a mostani zavarban Marokkóban is remél egy kikötőre szert tehetni. Galitzin herceg Madridban legalább mindent elkövet erre nézve. Villafrancában négy orosz hadihajó van. Egyik közülük a Veres-tengerre megy. Az oroszok itt azon időről, melyben Konstantinápolyban orosz alkirály fog lakni, úgy beszélnek, mint igen közel levőről.”

A „Deutsche B.” írja a „Fortschritt” — komolyan és gondosan szerkesztett lap; közleményei jól megválasztott forrásból erednek, nem lehet tehát azokat figyelem nélkül hagyni. Eg-

szen más dolog a „magas állású angol”: egy angol sem áll oly magasan, hogy pártja nézpontján felülemelkedne, s a „Morn. Chronicle” éppen most bizonyította be, hogy Angolországban nem nagyon iszonyodnak oly tudósítások közlésétől, melyek a párt céljainak szolgálhatnak.

Ezzel természetesen nem az van mondván, hogy Oroszország keleti politikáját csak egyetlen órára is eltérteszette volna szem elől. A hírlapok és tudósítók Pétervártól legújabb ismét többet beszélnek mint valaha Konstantinápolyról, s Törökország ügyeiről. Egy „Ukazatel” közlebbi cikkében megjegyzi, hogy az olasz kérdés megoldása után rögtön ismét a keleti fog előtérbe lépni. „A török birodalom összeomlásán — írja az „Ukazatel” — sem itt (Péterváron) sem Párisban nem kételkednek. Ezután azon gyanítását fejezi ki, hogy Ausztria Lombardiáért Keleten találhatna kárpótlást s azon megjegyzéssel végzi cikkét: „hogy kitudja, vajon nem keringnek-e már ugyanazon cabinetek között Törökország felosztására vonatkozó tervek, melyek annak épségben maradását a párisi szerződésben elhatározták!”

Közöljük itt egy pétervári levél következő sorait is: Az Athos hegyen levő kolostor javára újból gazdag adományozások történnek. Általában a görögországi és törökországi hitorsosok iránti érdeklődés új lendületet vett, s a lapok által folytonosan szitátik. E mellett a sajtó egyhangulag Ausztria ellenében foglalt állást, a pápáról rosszul beszél, gyanakodónak mutatja magát Franciaország politikája iránt, s felsőbb intés folytán Poroszország németországi hegemoniáját látszik pártfogolni akarni.” (M. S.)

Ujabbak. — London, márc. 6. Az „Advertiser” szerint gr. Cavour a Thouvenel jegyzékére adott válaszban készen nyilatkozik III. Napoleon nézetét valószínűsíteni, azonban ennek nehézségek állnak ellent. Szardínia soha sem ellenzé Toskana autonómiáját; de ha a nép szavazata a bekebelezés mellett nyilatkozik, el fogja azt fogadni; ellenben Romagnában kész Victor Emanuel a vicariátust elfogadni.

— A francia trónbeszéd nem képes Anglián a francia bekebelezési vágyak miatti aggályát lecsillapítani. III. Napoleon mint látszik nyers fát tett a tűzre azon legújabb szózatával. A „Times” szerint az nem elég tiszta előadása annak, a mit a császár czélba vett, hanem jöendő nagy események nagy árnyasora. Egyik lap mintha így gyűjölöndék: a császár valóban jól tud a mérték mellett szabni; a másik európai coalitíóval fenyegeti a „nagy békebotot” stb. Azonban aligha az angol értelet egy kis nehezítésnél tovább megy; Napoleon az egyszer becéje a kereskedő népnek, s a nagy befolyású Bright is mint tudjuk így szól a parlamentben: „inkább elűlyedhet Savoya,

mintsem az annexiója miatt háboruba elegendjünk Franciaországgal.”

— A „Morning Herald” főnöki tudósítása Napoleon politikájának megfordulását nem látszik egyébként üres elmefutatásnál. Thouvenel maga a külső eszköze azon legújabb helyzetnek, mint az a császár trónbeszédében kifejezést nyert. S e helyzet nem változhatott oly hirtelen. Egyébiránt Thouvenel vagy Walewski csak különböző elnevezései azon egy dolognak, nem különböző elvek jelzői. A mai Franciaország államférfiai csak körülmények szerint használandó eszközök urok mesterök kezében.

— Turin, márc. 4. Az „Opinione” a közép-olaszországi népségek annexiói szavazatát bevégzett ténynek mondja, s a követválasztások végett a választó testületek összehívását s a Toskana s a többi tartományok számára szenátorok kinevezését legközelebb bekövetkezendőnek tekinti (március 25-dike). — A bolognai helyhatóság több ezer munkást helyezett rendelkezésre az erődítési munkálatok siettetése végett. — Fanti újabb 13 milliónyi hitelt kapott.

— Cavour gróf tervei a közép-olaszországi annexión is túl látszanak menni. Mint az „Ind. belge”-nek Turinból márc. 3-ról jelentik, a szárd miniszterelnök a velencei helytartónak egy az alatta levő hatóságokhoz tett rendelvényéből alkalmat vett arra, hogy kóriratolintézzen a külföldi szárd követiségekhez, melyben felhívja azok figyelmét az osztrák kormány néhány fegyelmi eljárásaira azok irányában, kik mult életök vagy hajlamaiknál fogva képesek levén kísérleteket tenni az osztrák kormány ellen, ez az illetőket fegyelmi századokhoz soroztatja. Cavour gróf megjegyzi, hogy e rendszabály a kifejezés ruganyosságánál fogva Velence egész férfi népségére alkalmazható, hogy az említett rendszabály nem ideiglenes jellemű, s következésképpen katonai bíraskodás állítatik Velencében a rendes bíróság helyébe. Cavour gróf a különböző hatalmak külügyminisztereinek figyelmébe ajánlja ezen észrevételeit, hogy maguk következtessenek a velencei állapotokból származható eshetőségekre. Cavour gróf tehát önmagát másolja; 1860-ban ugyanazon eljárást követi Velence nézve, melyet egy éve Lombardiát illetőleg követett. A szárd miniszter rendreutatisása Austria részéről bizonyynyal nem maradand el; remélhető, bár nem éppen bizonyosan feltehető e visszautasítás a külhatalmak részéről is. Mindenesetre ez új körlevél Piemont czélzataira nézve jellemző, s ez némileg gyaníthatatja, mit várhatni még továbbra is ezen oldalról.

Bécsi börze. Márc. 7-kén: Nemzeti kölcsön 77.50. pft. — Metalliques 5 pcentes 69.65. Urbéri papírok: magyar 72.25. erdélyi 69.75. Bankrészevény 864. Korona 18.12. Cs. k. arany 6.24. Ezüst 131.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(894)
Elnöki szám 37.

H I R D E T M É N Y.

Erdélynek leglátogatottabb gyógyföld helyén Előpatakán egy orvos veendő fel, kinek teendője lesz június, július és augusztus havaiban az ottani egésségi közrend ügyét vezetni, mely működéséért a gyógyalapból egy 150 forintból álló jutalomban és szabad szállásban részesülend.

Ezen állomásra pályázni kívánó orvosok, kiknek a lehetőség a magyar és románnyelvenkénti jártasságuk is kívánatik, ebbeli kérvényeiket sziveskedjenek a s. sz. -gyógyi cs. k. járási elnökséghez czimezve legfőbb folyó évi április 10-éig beküldeni.

Sepsi-Szent-Györgyön, febr. 26-án, 1860.

Az előpataki gyógyföldi bizottmány Elnökségétől.

Gresskovitz,
cs. kir. jár. főnök.

(895)

33

Not. G. C. 1860.

Csik és Meskó kolozsvári bejegyzett társ-kereskedők hitelezői ezennel felszólítanak, hogy bármilyen jogcímen alapuló követeléseiket — legkésőbb folyó 1860-dik évi április 7-éig — alólírt cs. kir. közjegyzőhöz mint az irt társ-kereskedők kiegyezkedési tömege részére kinevezett törvényes képviselőhöz mulhatatlanul, és annál is inkább jelentsék be írásban, mivel a nemjelentkezők — az egyezkedési létrejötté esetében — az egyezkedési tömegeből kielégítéstől el lesznek z rva, és az adósok — a létrejövendő egyezkedés által — az irt határidőig nem jelentkező hitelezők irányában minden további kötelezettségtől mentesítettnek — csak is azon esetet vévén ki az általános felmentés alól, ha zálog-joggal biztosítva van a követelés, vagy ha tulajdonossági igény formálatik a törvény ellen. Kolozsvárt, március 7-kén, 1860.

Groisz Ferdinánd,
cs. kir. közjegyző.

NEVI HIVATALOS.

(832) | 1860. 11/3. |

Cs. kir. kizárólagos szabadalommal ellátott

Anatherin-szajviz

egy üvegse 1 fnt 40 kr o. é.

Cs. k. kiz. szabad.

ANATHERIN-FOGPÉP

egy porcellán-adag 1 fnt 23 kr o. é.

FOG-OLOM

egy tégely 2 fnt 10 kr o. é.

NÖVÉNYI FOGPOR

egy iskaltulya 63 kr o. é.

Ajánlja Popp J. G. fogorvos Bécsben.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerészek. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szegedben: Zóhrer és Müller gyógyszerészek. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Die rich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

(896)

HIRSCH és BLAU,

drágakő- és ékszerárus Pestről,

ajánlja dúsan felszerelt

arany, ezüst, drágakő- és óra-
raktárat.

Egyszersmind ezen szakmába vágó minden cikket a legjobb áron megvesz s becerél.

Arul a mostani kolozsvári vasárkor a sátorba.

(897)

A „Czitrafogadó”

Tordán idei szeptember 29-diktől, haszonbérbe adandó. Értekezni lehet tulajdonos Betegh Sándorral bérmentes levél által, vagy személyesen m. Szengyelben.

(893)

Egy elméletileg s gyakorlatilag kiképzett magyarországi gazdatiszt ajánlkozik a földes uraságoknak, nagyobb birtokaik rendezésére, és kezelésére, azon megjegyzéssel, hogy tíz közül, kilenc esetben jóval nagyobb jövedelmet fog előállítani a kezelésre adandó birtokokból — díjjul mérsékelt fizetési tisztjövdelemből megalapítandó százalék 8 évi szerződés mellett 5000 forint biztosítékot ajánl. Értekezhetni bérmentes levéllel Nagy-utca, hidelve 604 házzám alatt. Pápai Dánielnél.

(891)

Hirdetmény.

Alábbirtak többszöri felszólítás nyomán kegyes tudomására ohajtuk juttatni az illetőknek, miszerint 393 vételjegyzített számúra 500 dézma munkálatot 1778 községgel juttatánk az illető magas hivatalhoz.

A még hátra levő munkálatok március végéig elkészülendők. Azon tisztelt földbirtokos urak pedig, kik még dézma-ügyleteiket ránk bizni akadályozva valának, sziveskedjenek ez év március utolsó napjáj rendelvényeikkel megfizetni, mert e határidőn tul csak kivételesen vállalkozunk.

Kelt Nagy Szeben, március 3-án, 1860.

Nuridsán testvérek.

(890)

Özvegy Végh Jánosné és Kántor József N.-Rápolti közös jószágok f. évi Szent-Györgynaptól kezdve négy egymásután következő évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni iránta Abruabányán Kántor Józsefnél, Kolozsvárt Végh Józsefnél nagy-piacz 455 szám alatt

(892)

Haszonbéri hirdetmény.

Méltóságos gróf Kemény Sámuel urnak következő jószágai fognak folyó évi április 24-én kezdve haszonbérbe adatni u. m.

1 ször. Nagy-Sajó, hozzátartozó, felső-sebesi alsó-sebesi, berládi, árdányi, várhelyi jószágai, ezen helységeken levő korcsma-jogokkal, a Sajó vizén lévő lisztelő malmokkal, f.-sebesi és ó budaki határokon lévő havasi legelőkkel.

2 szor. Vajda-s-entiványi, alsó-idecsi, ó nádasi, magyar péterlaki részjészága — s ezen helységeken lévő korcsma-jogok —

3-szor. Gerend-kereszturi, mező-örkei, czikudi jószág részei; ezekben korcsma-jogokkal együtt és a györgyedi praedium.

4-szer Gerend, Aranyos-Lóna, Sós-Szent-Márton, Maros-Kecze helységeiben lévő korcsma-joga.

5-ször. Szilágy-kövesdi, sarmasági, kis derisidai jószág része, ezekben korcsma-joggal — a majádi praediumban lévő birtoka — a Szilágy-Somlyó, Tasnád és N.-Károly felé menő nagy ország út melletti vendégfogadó hozzá tartozókkal; mind ezekről személyesen, vagy bérmentes levelek által lehet értekezni f. hó 12-kén kezdve Kolozsvárt gróf Kemény Sámuel ur nagy piaczi 278. házzám alatti udvarban.

Sipos Sándor

főhatalmazottal.